

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్న పరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణం :: అయోధ్యాకాండ :: ధర్మపథం

శ్రీ కోట నామ సంవత్సరం, దక్షిణాయణం,
వర్ష ఋతువు , శ్రవణమాసం

- 450

శుక్ల ద్వాదశి - 16.08.2024

మూల - శుక్రవారము

శ్రీ గురు ధ్యానమ్

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్నస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినస్సన్నిధౌ, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, అస్మిన్ భువనే , సమస్తాధివ్యాధీనాం, నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృషివైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు, విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం,ధర్మాచరణద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, ఉద్యోగార్థినాం, సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం,దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్ధ్యర్థం,సంతానస్య పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్ధ్యర్థం గోసంరక్షణార్థంచ, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, యథాశక్తి, శ్లోకవ్యాఖ్యాన పురస్కరం **చతుష్షష్ఠితమస్సం** శ్లోక పారాయణం, తథా, శ్రీధన్వంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన - కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన - మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ ।
వాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసానమామి ॥

శ్రీ రామాయణ ప్రార్థన - వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణ మహానదీ ॥

శ్రీ రామ ప్రార్థన - అయోధ్యాభ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్తారాజ్యం గిరౌవసన్ ।
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే చతుష్షష్ఠితమస్కంధః

వధమప్రతిరూపం తు మాహర్షేస్తస్య రాఘవః ।
విలపన్నేవ ధర్మాత్మా కౌసల్యాం పునరబ్రవీత్ ॥ 64.1 ॥

తదజ్ఞానాన్మహత్వాపం కృత్వాహం సంకులేంద్రియః ।
ఏకస్త్వచింతయం బుధ్యా కథం ను సుకృతం భవేత్ ॥ 64.2 ॥

తతస్తం ఘటమాదాయ పూర్ణం పరమవారిణా ।
ఆశ్రమం తమహం ప్రాప్య యథాఖ్యాతపథం గతః ॥ 64.3 ॥

తత్రాహం దుర్బలావన్దౌ వృద్ధావపరిణాయకౌ ।
అపశ్యం తస్య పితరౌ లూనపక్షావివ ద్విజౌ ॥ 64.4 ॥

తన్నిమిత్తాభిరాసీనౌ కథాభిరపరిశ్రమౌ ।
తామాశాం మత్కృతే హీనౌ ఉదాసీనావనాథవత్ ॥ 64.5 ॥

శోకోపహతచిత్తశ్చ భయసన్తస్తచేతనః ।
తచ్ఛాశ్రమపదం గత్వా భూయశ్శోకమహం గతః ॥ 64.6 ॥

పదశబ్దం తు మే శ్రుత్వా మునిర్వాక్యమభాషత ।
కిం చిరాయసి మే పుత్ర పానీయం క్షిప్రమానయ ॥ 64.7 ॥

యన్నిమిత్తమిదం తాత సలిలే క్రీడితం త్వయా ।
ఉత్కణ్ఠితా తే మాతేయం ప్రవిశ క్షిప్రమాశ్రమమ్ ॥ 64.8 ॥

యద్వ్యలీకం కృతం పుత్ర మత్రా తే యది వా మయా ।
న తన్మనసి కర్తవ్యం త్వయా తాత తపస్వినా ॥ 64.9 ॥

త్వం గతిస్త్వగతీనాం చ చక్షుస్త్వం హీనచక్షుషామ్ ।
సమాసక్తాస్త్వయి ప్రాణాః కిం త్వం నో నాభిభాషసే ॥ 64.10 ॥

మునిమవ్యక్తయా వాచా తమహం సజ్జమానయా ।
హీనవ్యంజనయా ప్రేక్ష్య భీతో భీత ఇవాబ్రవమ్ ॥ 64.11 ॥

మనసః కర్మ చేష్టాభిః అభిసంస్తభ్య వాగ్బలమ్ ।
ఆచచక్షే త్వహం తస్మై పుత్రవ్యసనజం భయమ్ ॥ 64.12 ॥

క్షత్రియోఽహం దశరథః నాహం పుత్రో మహాత్మనః ।
సజ్జనావమతం దుఃఖమ్ ఇదం ప్రాప్తం స్వకర్మజమ్ ॥ 64.13 ॥

భగవంశ్చాపహస్తోఽహం సరయూతీరమాగతః ।
జిఘాంసుశ్చాపదం కంచిత నిపానే చాగతం గజమ్ ॥ 64.14 ॥

తత్ర శ్రుతో మయా శబ్దః జలే కుమ్భస్య పూర్యతః ।
ద్విపోఽయమితి మత్వాఽయం బాణేనాభిహతో మయా ॥ 64.15 ॥

గత్వా నద్యాస్తతస్తీరమ్ అపశ్యమిషుణా హృది ।
వినిర్భిన్నం గతప్రాణం శయానం భువి తాపసమ్ ॥ 64.16 ॥

భగవన్ శబ్దమాలక్ష్య మయా గజజిఘాంసునా ।
విస్ఫుష్టోఽమ్భసి నారాచః తతస్తే నిహతస్పుతః ॥ 64.17 ॥

తతస్తస్యైవ వచనాత్ ఉపేత్య పరితప్యతః ।
స మయా సహసా బాణః ఉద్భ్రతో మర్మతస్తదా ॥ 64.18 ॥

స చోద్భ్రుతేన బాణేన తత్రైవ స్వర్గమాస్థితః ।
భవంతా పితరా శోచన్ నంధావితీ విలప్య చ ॥ 64.19 ॥

అజ్ఞానాద్భవతః పుత్రః సహసాఽభిహతో మయా ।
శేషమేవం గతే యత్యాత్ తత్రప్రసీదతు మే మునిః॥ 64.20 ॥

స తచ్ఛ్రుత్వా వచః క్రూరం మయోక్తమఘశంసినా ।
నాశకత్తివ్రమాయాసమ్ అకర్తుం భగవాన్పషిః ॥ 2.64.21 ॥

స బాష్పపూర్ణవదనః నిశ్వసన్ శోకకర్శితః ।
మామువాచ మహాతేజాః కృతాంజలిముపస్థితమ్ ॥ 64.22 ॥

యద్యేతదశుభం కర్మ న త్వం మే కథయేస్స్వయమ్ ।
ఫలేన్మూర్ధా స్మ తే రాజన్ సద్యశ్చతసహస్రధా ॥ 64.23 ॥

క్షత్రియేణ వధో రాజన్ వానప్రస్థే విశేషతః ।
జ్ఞానపూర్వం కృతస్థానాత్ చ్యావయేదపి వజ్రిణమ్ ॥ 64.24 ॥

సప్తధా తు ఫలేన్మూర్ధా మునౌ తపసి తిష్ఠతి ।
జ్ఞానాద్విసృజతశ్చస్త్రం తాదృశే బ్రహ్మోవాదిని ॥ 64.25 ॥

అజ్ఞానాద్దికృతం యస్మాత్ ఇదం తేనైవ జవసి ।
అపి హ్యద్య కులం న స్యాత్ ఇక్ష్వాకూణాం కుతో భవాన్ ॥ 64.26 ॥

నయ నౌ నృప తం దేశమ్ ఇతి మాం చాభ్యభాషత ।
అద్య తం ద్రష్టుమిచ్ఛావః పుత్రం పశ్చిమదర్శనమ్ ॥ 64.27 ॥

రుధిరేణావసిక్తాంగం ప్రకీర్ణాజినవాససమ్ ।
శయానం భువి నిస్సంజ్ఞం ధర్మ రాజవశం గతమ్ ॥ 64.28 ॥

ఆధాహమేకస్తం దేశం నీత్వా తౌ భృశదుఃఖితౌ ।
అస్పర్శయమహం పుత్రం తం మునిం సహ భార్యయా ॥ 64.29 ॥

తౌ పుత్రమాత్మనస్సుష్ట్యా తమాసాద్య తపస్వినౌ ।
నిపేతతుశ్చరీరేఽస్య పితౌ తస్యేదమబ్రవీత్ ॥ 64.30 ॥

నాభివాదయసే మాఽద్య న చ మామభిభాషసే ।
కిం ను శేషే తు భూమౌ త్వం వత్స కిం కుపితో హ్యసి ॥ 64.31 ॥

న త్వహం తే ప్రియం పుత్ర మాతరం పశ్య ధార్మిక ।
కిం ను నాలింగసే పుత్ర సుకుమార వచో వద ॥ 64.32 ॥

కస్య వాఽపరరాత్రేఽహం శ్రోష్యామి హృదయంగమమ్ ।
అధీయానస్య మధురం శాస్త్రం వాన్యద్విశేషతః ॥ 64.33 ॥

కో మాం సంధ్యాముపాప్యైవ స్నాత్వా హుతహుతాశనః ।
శ్లాఘయిష్యత్యుపాసీనః పుత్ర శోకభయార్దితమ్ ॥ 64.34 ॥

కందమూలఫలం హృత్వా కో మాం ప్రియమివాతిథిమ్ ।
భోజయిష్యత్యకర్మణ్యమ్ అప్రగ్రహమనాయకమ్ ॥ 64.35 ॥

ఇమామంధాం చ వృద్ధాం చ మాతరం తే తపస్వినీమ్ ।
కథం వత్స భరిష్యామి కృపణాం పుత్రగర్ధినీమ్ ॥ 64.36 ॥

తిష్ఠ మాం మాగమః పుత్ర యమస్య సదనం ప్రతి ।
శ్యో మయా సహ గన్తాఽసి జనన్యా చ సమేధితః ॥ 64.37 ॥

ఉభావపి చ శోకార్తా అవనాథౌ కృపణౌ వనే ।
క్షిప్రమేవ గమిష్యావః త్వయాఽహీనౌ యమక్షయమ్ ॥ 4.38 ॥

తతో వైవస్వతం దృష్ట్వా తం ప్రవక్ష్యామి భారతీమ్ ।
క్షమతాం ధర్మరాజో మే బిభృయాత్ప్రతరావయమ్ ॥ 64.39 ॥

దాతుమర్హతి ధర్మాత్మా లోకపాలో మహాయశాః ।
ఈదృశస్య మమాక్షయ్యామ్ ఏకామభయదక్షిణామ్ ॥ 64.40 ॥

అపాపోఽసి యదా పుత్ర నిహతః పాపకర్మణా ।
తేన సత్యేన గచ్ఛాశు యే లోకాశ్చస్త్రయోధినామ్ ॥ 64.41 ॥

యాన్తి శూరా గం యాం చ సంగ్రామేష్వనివర్తినః ।
హతాస్త్యభిముఖాః పుత్ర గతిం తాం పరమాం వ్రజ ॥ 64.42 ॥

యాం గతిం సగరఞ్చైబ్యః దిలీపో జనమేజయః ।
నహుషో ధున్దుమారశ్చ ప్రాప్తాస్తాం గచ్ఛ పుత్రక ॥ 64.43 ॥

యా గతిస్సర్వసాధూనాం స్వాధ్యాయాత్తపసాచ యా ।
యా భూమిదస్యాహిఽతాగ్నేః ఏకపత్నీ వ్రతస్య చ ॥ 64.44 ॥

గోసహస్రప్రదాత్యాణాం యా యా గురుభృతామపి ।
దేహన్యాసకృతాం యా చ తాం గతిం గచ్ఛ పుత్రక ॥ 64.45 ॥

॥ ఫలశ్రుతిః ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥

॥ శ్రీరమచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః ॥

అథ భస్మస్థలి శ్లోకమ్

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణో నారాయణామృత ।
రోగానే నాశయాశేషాన్, ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1 ॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రియం ।
స్వభక్తేభ్యోఽనుగృహ్లాంతం, వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2 ॥

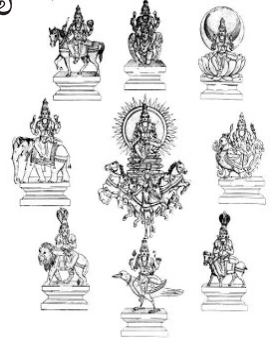
ధన్వంతరేరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పఠంతి యే ।
అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవంతి తే చిరమ్ ॥ 3 ॥

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్వంతరయే, అమృతకలశహస్తాయ, వజ్రజలౌకహస్తాయ, సర్వామయవినాశనాయ, త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణవే స్వాహా । ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే, సుధాహస్తాయ ధీమహి । తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

అథ సప్త్రహస్థాస్థినో

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,
భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః ।
సౌభాగ్యం దేవమంత్రీ, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్కిః,
దీర్ఘాయుష్స్యైహికేయః, విపులతరయశః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥
అరిష్టాని ప్రణశ్యంతు దురితాని భయాని చ ।
శాంతిరస్తు శుభం మేస్తు గ్రహాః కుర్వంతు మంగళమ్ ॥

అథ క్షమాప్రాస్థినో : యదక్షరపదభ్రష్టం, మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ, నారాయణ నమో-స్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ : కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా,
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పఠస్మై,
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ : శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ, శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

